

Nr 185.

Av herr **Thore**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 9, med förslag till lag om ändrad lydelse av 85 § i sjölagen den 12 juni 1891.

I Kungl. Maj:ts till innevarande års riksdag avlåtna proposition nr 9 föreslås en sådan ändring i 85 § av gällande sjölagen, att sjöman på grund av minfara under vissa förutsättningar äger rätt till entledigande.

Mot lagförslaget torde intet i princip vara att invända. Ifrågavarande paragraf, sådan den nu lyder, medför rätt till entledigande, då uppbringningsfara föreligger; tydligen bör även då den, som det visat sig, långt större minfaran medföra samma rätt. Rättsprincipen är i båda fallen den, att om en sjöman ingått ett hyresavtal under förutsättning att endast vanlig yrkesfara förelåg, men ytterligare fara sedermera tillstött, sjömannen bör lämnas rätt att själv bestämma, huruvida och under vilka villkor, han vill fortsätta sin tjänst ombord.

Ehuru sålunda principen för lagändringen måste anses vara riktig, må emellertid framhållas, att som lagförslaget är formulerat och i betraktande av den situation som för närvarande föreligger till sjöss, lagändringen för landet kan medföra vittgående och skadliga konsekvenser.

Den minfara, som under pågående krigs första skede förefanns å vissa mera begränsade sjöområden, har numera spritt sig till stora delar av de hav i norra Europa, varöver våra viktigare sjörouter gå. Farorna ha givit upphov till krigsförsäkring för fartygen och deras besättningar samt höjda löneförmåner för de senare. I de för närvarande gällande löneavtalen innefattas alltså viss minrisk. Skulle i något eller några fall sådan risk icke behörigen vara täckt, bör sjömannen givetvis äga rätt till entledigande. Här däremot vid hyresavtalets ingående — och här allaredan beaktad — förhandenvarande uppbringningsrisk eller minrisk icke förmerats, alltså ny eller ökad fara icke tillkommit, bör, enligt mitt förmenande, sjömannen

hållas till sitt avtal. En annan uppfattning, nämligen att en sjöman äger ovillkorlig rätt till avmönstring, blott minfara kan påvisas, ehuru väl ingen ökad fara föreligger, måste tydligen leda därhän, att tjänsteavtalet med fartygsbesättningen blir så gott som värdelöst. Trafiksvårigheterna till sjöss, alla redan nu betydande, komma härigenom att ökas, vilket slutligen kan leda därhän, att viktiga export- och importrouter måste nedläggas.

Det må därjämte framhållas, att om även den minfara, som är beaktad i gällande hyresavtal, lämnar ovillkorlig rätt till entledigande, värnpliktigt sjöfolk, då fartyget befinner sig i utrikes ort, i stor utsträckning kunna tilltvinga sig avmönstring, samt att härigenom och eljest under återopande av minfara så omfattande avmönstringar i utländska hamnar kunna ifrågakomma, att fartygets återvändande till svenskt farvatten äventyras.

På grund av vad ovan anförts, får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att följande tillägg göres till den av Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen av 85 § i sjölagen den 12 juni 1891:

Uppbringningsfara eller minfara, allaredan genom särskild gottgörelse beaktad vid hyresavtalets ingående, må icke återopas som skäl för entledigande.

Är annan lagtext med samma innehåll att förordra, överlämnas åt lagutskottet formuleringen härav.

Stockholm den 5 februari 1915.

Alex. Thore.